

Hmotněprávní a procesní aspekty náhradní péče

*Akreditace Ministerstva vnitra České republiky
Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí*

Parametry kurzu

Místo NBC Office, 28. října 61, 702 00 Ostrava,
u zastávky MHD Karolina

Lektor JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

Termín 23. července 2020, 9.00 - 15.00

Cena: 1 990 Kč (osvobozeno od DPH)

Cíle kurzu

Nejen v České republice, ale rovněž v ostatních zemích je právní řád zaměřen na negativní jev, kterým je vytvoření **situace, kdy vlastní rodiče nejsou schopni nebo ochotni pečovat o vlastní dítě**. Česká právní úprava vymezuje základ rodinněprávního poměru jako souhrn základních práv a povinností rodičů a dítěte navzájem, lze tedy konstatovat, **že každý rodič má přirozené právo pečovat o vlastní dítě, resp. že dítě má právo na péči vlastních rodičů**. Rovněž z českého ústavního pořádku lze dovodit, že každý rodič má právo na péči v zásadě stejném rozsahu. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, je koncipován přesně v tomto duchu, tzn. zakotvuje **nositelství rodičovské odpovědnosti jako základní právo bez ohledu na svéprávnost rodiče**. Tomu odpovídá rovněž výkon péče o dítě.

První obsahovou náplní nabízeného kurzu proto je **identifikování situací, kdy jak ze subjektivních, tak i objektivních důvodů, není možné, aby vlastní rodiče nebo rodič o dítě pečovali**. Byť o těchto otázkách rozhoduje civilní soud, je velmi významným zdrojem informací **orgán sociálně-právní ochrany dětí**, který dokonce v případech méně intenzivních problémů může postupovat méně invazivními prostředky, např. výchovnými opatřeními. **V současné době je však vytrháván z kontextu závěr Evropského soudu pro lidská práva formulovaný v rozhodnutí Wallo, Wallová proti České republice**. Je pravdou, že je povinností právní praxe preferovat méně invazivní řešení a rodině pomáhat, odebrání dítěte je třeba chápat jako krajní řešení, neboť právo na péči vlastní rodiny je předním hlediskem při posuzování nejlepšího zájmu dítěte. Další materiální blok se soustředí na **instituty náhradní (rodinné) péče**, zejména svěřeni dítěte do péče jiné osoby, pěstounství, poručenství a ústavní výchovu, exkurz se dotkne rovněž tzv. preadopční péče, tedy péče před osvojením. Představeny budou **výhody i nevýhody jednotlivých institutů, výlučně však z pohledu nejlepšího zájmu dítěte**, který bývá často opomenut za cenu nezdůvodněných a mnohdy intuitivně zvolených řešení. Podstatná pozornost bude zaměřena rovněž na **budování pozitivních citových a sociálních vazeb na původní rodinu dítěte** a na pochopení institutů náhradní péče jako profesionálních.

Nedílnou součástí nabízeného kurzu je rovněž **procesní blok**, v jehož rámci bude vymezena **činnost OSPOD jako procesního opatrovníka, posuzovatele navržených řešení soudem i případného budoucího zákonného zástupce dítěte**, který bude muset být s pečující osobou v neustálém kontaktu. **Poukázáno bude na nejčastější procesní pochybení** jak OSPOD, tak i soudu, zejména jde-li o odpovědnost za správné a úplné zjištění skutkového stavu, povinnosti tvrdit rozhodné skutečnosti a navrhopvat důkazy, správnou realizaci participačních práv dítěte a zohlednění jeho názoru, umožnění rodičům se efektivně vyjádřit a v neposlední řadě zhodnotit závěry prezentované odborníky ve znaleckých posudcích.

Cílem kurzu je vymezit **účel náhradní rodinné péče** a zejména **popsat situace, v nichž může OSPOD intervenovat ve prospěch dosažení nejlepšího zájmu nezletilého dítěte**. Půjde nejen o hmotněprávní přístup, tedy **naplnění předpokladů zásahu do rodičovské odpovědnosti a určení správného druhu náhradní péče**, ale rovněž o **procesní přesah**, tedy vymezení **práv a povinností OSPOD v soudním řízení**, v němž se o rozhoduje o péči o dítě. Posláním kurzu je zejména **posílení dovednostních kompetencí cílové skupiny**, zejména při spolupráci s rodiči a následně v zastupování dítěte v soudním řízení.

Závěr bude věnován konzultacím. Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat (max. 3 pracovní dny před konáním kurzu) na kontaktní e-mail **david@kolombuspm.cz** .

Obsah kurzu

- Základní principy sociálně-právní ochrany dětí
- Právní úprava
 - o Ústavní pořádek, zejména Listina základních práv a svobod
 - o Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
 - o Zákon č. 292/2012 Sb., o zvláštních řízeních soudních
 - o Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- Instituty náhradní rodinné péče a vymezení do více či méně preferovaných skupin
- Materiální předpoklady
 - o Zásah do rodičovské odpovědnosti
 - o Volba správného institutu
 - o Správné pochopení náhradní rodinné péče jako profesionálního institutu
 - o Pozitivní vazby na původní rodinu dítěte
 - o Veřejnoprávní exkurz, zejména financování poručenské a pěstounské péče
- Procesní aspekty řízení o náhradní péči
 - o Vyšetřovací princip a zodpovězení otázky, kdo je odpovědný za řádné a úplné zjištění skutkového stavu
 - o Dokazování vhodnosti konkrétní péče a identifikace nejlepšího zájmu dítěte
 - o Správná formulace petitu návrhu a soudních rozhodnutí
 - o Zastupování nezletilého dítěte a vhodné osoby
 - o Znalecké posudky a jejich přezkum
 - o Dítě jako plnohodnotný účastník řízení

- o Opomenutí důkazů
- o Nepřezkoumatelná rozhodnutí
- o Opravné prostředky
- Rozbor judikatury
- Návrhy novel
- Diskuse

Lektor kurzu

JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

asistent soudce Ústavního soudu a lektor na Právnické fakultě Masarykovy univerzity se čtrnáctiletou praxí v oblasti vzdělávání úředníků, autor řady odborných českých a zahraničních publikací, autor učebnice rodinného práva a komentářů k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, exekučnímu řádu a zákonu o zvláštních řízeních soudních, člen Světové organizace pro rodinné právo